

سکنداران گازی جهان بلوک انرژی تشکیل می دهند

خنثی سازی تحریم ها با جی ئی سی اف

ایران، روسیه و ترکمنستان سه کشوری هستند که علاوه بر همسایگی مناسبات تجاری مشترکی را ذیل اتحادیه اقتصادی اوراسیا دارند به همین دلیل به دنبال گسترش مناسبات خود هستند. از طرف دیگر اما بد نیست بدانیم این کشورها مثلث سه گانه ای را در بین تولیدکنندگان انرژی خصوصاً گاز تشکیل می دهند که بخش عظیمی از تولید این محصول در جهان را به خود اختصاص داده اند. به طوری که روسیه هم اکنون با تولید ۲۵ درصد از گاز طبیعی جهان در این بازار نقش ویژه ایفا کرده و ایران نیز با تولید ۱۷ درصد از این محصول به عنوان دومین تولیدکننده آن محسوب شده و ترکمنستان نیز چهارمین تولیدکننده گاز طبیعی به شمار می رود. از این رو به نظر می رسد هر گونه همکاری در حوزه انرژی ذیل اتحادیه اقتصادی اوراسیا بین سه کشور می تواند به لحاظ اقتصادی منفعت های زیادی برای این کشورها داشته باشد. همین امر سبب شد که با توجه به نیاز کشورمان به تأمین گاز برای فصل زمستان و رسیدن به جایگاه هاب انرژی تلاش شود تا در سفر اخیر رئیس جمهور کشورمان به این دو کشور همسایه زمینه توسعه همکاری های اقتصادی خصوصاً در حوزه انرژی و گاز فراهم شود.

■ افزایش اقتدار در میان کشورهای همسایه و خلیج فارس

در همین خصوص سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز نقش ایران را با دارا بودن ظرفیت تولید روزانه بیش از یک میلیارد مترمکعب گاز و شبکه بسیار گسترده توزیع و صادرات در تأمین انرژی مورد نیاز خود و کشورهای منطقه، بسیار مهم توصیف کرد. وی در نشست مجمع بین المللی گاز سنت پترزبورگ نقش ایران را با دارا بودن ظرفیت تولید روزانه بیش از یک میلیارد مترمکعب گاز و شبکه بسیار گسترده

این کشورها بیشتر حول محور میدان گازی پارس جنوبی و سرمایه گذاری این دو کشور در امر زیرساخت های آن بچرخد. از طرف دیگر ایران می خواهد با این میزان گاز وارداتی و توسعه زیرساخت های خود به عنوان هاب گازی منطقه صادرات این محصول به همسایگان خود شامل عراق، ترکیه، پاکستان را گسترش دهد. بد نیست بدانیم که ایران طی سالیان قبل خصوصاً در فصل زمستان به واردات گاز از ترکمنستان پرداخته و آن را در قالب سوآپ گازی به دیگر کشورها صادر می کرد که این امر با توجه به واردات از روسیه توسعه خواهد یافت. همچنین نباید از ذکر این نکته غافل شد که روس ها با توجه به تحریم های صورت گرفته غرب علیه آنها به دنبال گسترش همکاری های گازی با ایران و ترکمنستان هستند به همین دلیل پروژه های مشترک گازی مانند خط لوله های جدید و توسعه زیرساخت ها می تواند منافع اقتصادی و سیاسی قابل توجهی برای روسیه و شرکای آن فراهم کند. با توجه به مسائلی که مطرح شد می توان گفت که سفر رئیس جمهور کشورمان به همسایگان شمالی خود با توجه به ذخایر عظیم گازی آنها می تواند نویدبخش پایه گذاری یک بلوک قوی در حوزه انرژی در منطقه باشد که برای هر سه کشور منافع زیادی داشته باشد، به طوری که کارشناسان از آن با عنوان جی ئی سی اف یاد می کنند.

■ دستاوردهای اتحاد استراتژیک گازی

باید به این نکته اذعان داشت که اتحاد استراتژیک گازی سه کشور، اتحادیه اقتصادی اوراسیا را نیز تقویت خواهد کرد با این حال به نظر می رسد برای رسیدن به این امر باید زیرساخت های گازی هر سه کشور توسعه یابد. کارشناسان معتقدند این توافق سه جانبه می تواند به کاهش وابستگی ترکمنستان به چین، تقویت موقعیت ایران در بازار گاز منطقه و همکاری های استراتژیک روسیه با کشورهای همسایه منجر شود. علاوه بر این به نظر می رسد شاهد افزایش تعاملات بین این سه کشور نه تنها به تقویت صادرات گاز و بهبود زیرساخت های منطقه ای خواهیم بود بلکه این توافق می تواند نقش مؤثری در کاهش اثرات تحریم های اقتصادی علیه ایران و روسیه ایفا کند.

■ پایه گذاری یک بلوک قوی در حوزه انرژی

با این حال به نظر می رسد تفاهم نامه های منعقد شده کشورمان با روسیه و ترکمنستان علاوه بر واردات گاز از

توزیع و صادرات در تأمین انرژی مورد نیاز خود و کشورهای منطقه، بسیار مهم توصیف کرد. معاون وزیر نفت در امور گاز خاطر نشان کرد: روسیه و ایران به عنوان نخستین و دومین دارندگان ذخایر گاز جهان می توانند با همکاری یکدیگر، نقش مهمی در تأمین انرژی پاک برای منطقه و جهان و تبیین سیاست های بین المللی مناسب در این زمینه داشته باشند. به گفته توکلی، یکی از نمونه های موفق این همکاری ها، تشکیل مجمع کشورهای صادرکننده گاز (جی ئی سی اف) بود که با تلاش دوجانبه ایران و روسیه، همچنین مشارکت دیگر کشورهای صادرکننده گاز تشکیل شد و امید می رود که این سازمان در آینده، نقش مؤثرتری در بازار گاز و تأمین منافع حداکثری برای کشورهای صادرکننده داشته باشد.

وی بر موقعیت منحصر به فرد ایران در مرکز کریدور شمال جنوب عرضه و انتقال انرژی تأکید کرد و گفت: این موقعیت فرصتی مناسب است تا با همکاری دیگر کشورها از جمله روسیه، عرضه گاز از طریق توافقی های چندجانبه، سوآپ و ترانزیت به کشورهای دیگر فراهم شود. مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، کشورهای هدف در این کریدور را ترکیه، عراق، پاکستان، هند و کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس اعلام کرد.

توکلی پس از امضای تفاهم نامه همکاری بین دو طرف، ابراز امیدواری کرد که این تفاهم نامه نتایج خوبی برای دو کشور در پی داشته و منشا اتفاق ها و همکاری های مؤثر بین کشورهای همسایه باشد.